

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Țurcan Anatolie, Mardari Dumitru, Burduh Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Bolgar Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 iulie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Costiuc Serghei Xxxxx, născut la xxxxx, originar din Xxxxx, domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 13.12.2012 - 24.12.2020;
2. Instanța de apel: 18.02.2021 - 18.05.2021;
3. Instanța de recurs ordinar: 25.08.2021 - 17.01.2022;
4. Instanța de apel: 29.03.2022 - 19.07.2022;
5. Instanța de recurs ordinar: 28.10.2022 - 31.01.2023.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 24 decembrie 2020 a fost încetat procesul penal intentat, în privința lui Costiuc Serghei, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a reținut că, Costiuc Serghei se învinuiește că el la 30 ianuarie 2011, aproximativ pe la ora 03:00, prin înțelegere prealabilă, împreună cu Zlatovcen Dmitri și Costiuc Veaceslav, fiind în stare de ebrietate, având scopul cauzării vătămarilor corporale grave periculoase pentru viața și sănătatea lui Belinschii Ruslan, s-au apropiat de casa în care acesta locuia din str. Xxxxx, ap. 2, or. Comrat, și bătând în ușa apartamentului și văzând că nimeni nu deschide, au dezbătut ușa, au intrat în odaia unde dormea Belinschii Ruslan, unde, pe motiv că acesta la numit pe bunelul lui Costiuc Seghei cu cuvinte necenzurate, au început să-i aplice multiple lovituri cu mâinile și picioarele în diferite părți ale corpului, cauzându-i acestuia traumă cranio-cerebrală închisă cu hematom subdoral bilaterală, hemoragii subarahnoidale și hemoragii intracerebrale în focar, precum și echimoze perorbitale bilaterale, echimoze bilaterale în regiunea temporală, echimoze și excoriații în regiunea membrilor superioare, care conform raportului de

expertiză medico-legală se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață și sănătate în urma cărora, la 03 februarie 2011, Belinschii Ruslan a decedat în secția de reanimare a spitalului raional Comrat.

Aceste acțiuni ale lui Costiuc Serghei au fost încadrate, de către organul de urmărire penală, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal – *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății care au provocat decesul victimei, comisă de trei persoane.*

Din analiza materialelor deduse judecății, prima instanță a concluzionat că este posibilă judecarea cauzei în lipsa inculpatului, care, încă la urmărirea penală a renunțat la dreptul de a compărea în fața autorităților pentru audiere și exercitare a drepturilor procesuale, motiv pentru care a fost anunțat în căutare. Asupra învinuirii aduse, prima instanță a menționat că acuzarea nu a înaintat, în ordinea stabilită de art. 282 Cod de procedură penală, învinuirea adusă lui Costiuc Serghei în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, ultimul cunoscând doar de învinuirea adusă în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a cărei procedură de înaintare a fost respectată.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, secția Comrat, Victor Valentin.

3.1. În susținerea apelului, s-a indicat că inițial, dosarul penal de învinuire a lui Costiuc Serghei, Zlatovcen Dmitri și Costiuc Veaceslav, a fost remis în instanța de judecată, pentru a fi judecată învinuirea adusă în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. Apoi, în urma circumstanțelor noi descoperite, în temeiul art. 326 alin. (2) Cod de procedură penală, dosarul a fost solicitat de procuror pentru a înainta o învinuire mai gravă.

Potrivit materialelor cauzei, Costiuc Serghei a fost prezent la ședința de judecată și, respectiv, cunoștea că urmează a-i fi înaintată o învinuire mai gravă, el eschivându-se de la prezentare la organul de urmărire penală, cu toate că avea stabilită măsura preventivă – obligația de nepărăsire a țării.

Respectiv, nu poate fi vorba despre încălcarea dreptului la apărare și acuzarea, în temei legal, a dispus disjungerea prezentei cauzei penale în procedură separată.

Totodată, vinovăția inculpatului Costiuc Serghei a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, care coroborează și se completează între ele, fiind pertinente, concludente, veridice și utile procesului de stabilire a adevărului.

Drept urmare, a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Costiuc Serghei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani, în penitenciar de tip semiînchis.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2021 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2022 s-a admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora, casată total decizia Colegiului

judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2021, în privința inculpatului Costiuc Serghei, și a fost dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 iulie 2022, a fost admis apelul procurorului.

S-a casat integral sentința, și a fost pronunțată o nouă hotărîre prin care procedura pe această cauză penală a fost încetată în legătură cu existența circumstanțelor, ce exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragere la răspundere penală.

6.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a constatat circumstanțele, ce permit a casa sentința primei instanțe și a emite pe cauză o nouă hotărîre, deoarece există circumstanțe, ce exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragere la răspundere penală.

Astfel, instanța de apel a considerat, că pe cauza penală examinată nu poate fi emisă sentința de condamnare sau de achitare, deoarece organul de urmărire penală și procurorul la înaintarea lui Costiuc S. a învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal a admis încălcări procesuale, ce constituie temei pentru emiterea sentinței de încetare a procedurii pe cauză în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că procurorul, după stabilirea identității învinuitului, îi aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei. Aceste acțiuni se atestă cu semnăturile procurorului, învinuitului, avocatului și ale altor persoane care participă la această acțiune procesuală, aplicate pe ordonanța de punere sub învinuire, indicîndu-se data și ora punerii sub învinuire.

Instanța de apel a menționat că după înaintarea învinuirii, procurorul îi va explica învinuitului drepturile și obligațiile acestuia prevăzute în art.66 Cod de procedură penală. Învinuitului i se înmînează copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui. Acțiunile nominalizate, de asemenea, se consemnează în ordonanța de punere sub învinuire în modul prevăzut în alin.(2).

Învinuitul este audiat în aceeași zi în condițiile prevăzute în art.104.

După cum rezultă din materialele cauzei, pe 30 ianuarie 2011 ofițerul de urmărire penală IRP Comrat Bodur N.D. a emis ordonanța de pornire a urmăririi penale în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe faptul huliganismului săvîrșit de două sau mai multe persoane. (vol. 1, f.d. 4)

Pe 30 ianuarie 2011 prin ordonanța ofițerului de urmărire penală IRP Comrat Bodur N.D., Costiuc S.V. a fost recunoscut în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, și audiat în această calitate. (vol. 1, f.d. 84, 86)

Pe 30 ianuarie 2011 Costiuc S.V. a fost reținut de organul de urmărire penală. (vol. 1, f.d. 87)

Pe 02 februarie 2011 prin ordonanța procurorului Procuraturii mun. Comrat Colța F.D., lui Costiuc S.V. i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în prezența apărătorului, de asemenea el a fost audiat în această calitate. (vol. 1, f.d. 89, 91)

În cele din urmă, în privința lui Costiuc S.V. a fost aplicată măsura de reprimare sub formă de arest preventiv în perioada de pe 02 noiembrie 2011 până pe 30 aprilie 2011.

Pe 22 aprilie 2011 procurorul a emis ordonanța de punere a lui Costiuc S.V. sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. (vol. 1, f.d. 148)

Pe 12 mai 2012 la Judecătoria Comrat a parvenit pentru examinare în fond dosarul penal de învinuire a lui Costiuc Serghei și Zlatovcen Dmitri în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Pe 10 iulie 2012 prin încheierea Judecătoriei la demersul procurorului dosarul penal a fost remis procurorului pe termen de până la 10 august 2012 pentru înaintarea unei învinuiri noi inculpaților.

Pe 10 august 2012 la Judecătoria a parvenit dosarul penal doar în privința inculpatului Zlatovcen D.D. de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Pe 24 august 2012 la Judecătoria Comrat a parvenit dosarul penal de învinuire a lui Costiuc Veaceslav în comiterea infracțiunii (aceleași infracțiuni) prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, în legătură cu ce pe 03 septembrie 2012 aceste dosare au fost conexe într-o singură procedură.

Pe 29 noiembrie 2012 la Judecătoria Comrat au parvenit materialele cauzei penale în privința lui Costiuc Serghei, care a fost remisă procurorului prin încheierea susmenționată a Judecătoriei din 10 iulie 2012 pe o lună, adică până pe 10 august 2012. În legătură cu faptul, că inculpatul s-a tăinuit și a fost anunțat în căutare, prin ordonanța procurorului din 22 august 2012, urmărirea penală a fost suspendată și a parvenit în Judecătoria doar după solicitare de către instanță.

Pe 11 decembrie 2012 Judecătoria Comrat a emis încheierea de disjungere a cauzei penale în privința inculpatului Costiuc Serghei pe motiv, că o nouă învinuire așa și nu i-a fost înaintată, deși ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 151 alin. (4) Cod penal a fost emisă de procuror pe 11 iulie 2012.

Astfel, ordonanța de punere sub învinuire este ordonanța în care organul de urmărire penală expune fapta criminală ca o faptă deja stabilită și comisă de către persoană concretă, în cazul dat de Costiuc S.V., însoțită de încadrare de drept penal a faptei. Totodată, organul de urmărire penală legalizează bănuielile existente referitor la comiterea unei infracțiuni concrete de către persoana identificată.

Cu alte cuvinte, recunoașterea persoanei în calitate de învinuit se aplică întru apărarea intereselor acestuia, care capătă în așa mod drepturi suplimentare, reglementate de art. 66 Cod de procedură penală (să știe pentru ce faptă este învinuit,

să fie audiat în prezența apărătorului, să solicite recuz, persoanei, care efectua urmărirea penală ș.a.)

Astfel, punerea persoanei sub învinuire permite organelor de urmărire penală, pe de o parte, să îndeplinească acțiuni procesuale, necesare pentru urmărirea penală, iar pe de altă parte, să prevadă situația persoanei, fără a leza drepturile lui fundamentale.

Ținând cont de prevederile legislației susmenționate, instanța de apel a denotat, că întrucât ordonanța de punere sub învinuire din 11 iulie 2012 la momentul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, începând din momentul emiterii acesteia - 11 iulie 2012 și pînă la data emiterii prezentei sentințe, nu a fost adusă la cunoștința persoanei trase la răspundere penală - Costiuc S.V., instanța de apel a considerat, că organul de urmărire penală a admis intervenirea în garanțiile prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală, de asemenea a încălcat norme de drept imperative, prevăzute de art. 282 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de înaintare a învinuirii și de fapt nu a înaintat lui Costiuc S.V. în modul stabilit de lege învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Așadar, instanța de apel a concluzionat, că ordonanța procurorului din 11 iulie 2012, prin care Costiuc Serghei a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, nu poate crea efecte juridice, inclusiv pe motivul condamnării acestuia de către instanță pentru comiterea faptei indicate în ordonanța procurorului din 11 iulie 2012, prin care lui Costiuc Serghei i se impută în vinovăție comiterea faptei criminale prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Ținând cont de cele expuse, instanța de apel a considerat, că la data începerii urmăririi penale au existat circumstanțe, ce exclud urmărirea penală, prevăzute de art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că în conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct. 5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu art. 391 alin. (1) p. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Ținând cont de cele expuse, instanța de apel a concluzionat, că procesul penal de învinuire a lui Costiuc Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal urmează a fi încetat în legătură cu existența circumstanțelor, ce exclud tragerea persoanei vizate la răspundere penală.

7. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar procurorul Bolgar Natalia, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate, cu remiterea cauzei penale la rejudecare de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs procurorul indică următoarele motive:

- conform prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- instanța de apel, enumerând probele prezentate de acuzatorul de stat la reluarea cercetării judecătorești, nu le-a dat o apreciere acestora în conformitate cu cerințele art. 100-101 Cod de procedură penală, dar a pronunțat o sentință de încetare a procesului penal în privința inculpatului Costiuc Serghei, pe motivul încălcărilor procesuale admise de procuror;

- recurentul menționează că prin decizia din 17.01.2022, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a explicat în ce cazuri instanța poate emite sentință de încetare a procesului penal în cazul existenței circumstanțelor prevăzute de lege care condiționează excluderea sau exclud urmărirea penală. Constatarea de către instanță a încălcărilor procesuale în cadrul urmăririi penale constituie motiv de aplicarea cerințelor art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, adică temeii că instanța să examineze posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului în calitate de recuperare pentru încălcările admise;

- despre ilegalitatea sentinței primei instanțe din 24.12.2020 și deciziei Colegiului Curții de Apel Comrat din 19.07.2022 confirmă și faptul că prin încheierea Judecătoriei Comrat (vol. II, f.d.127) inculpatul Costiuc S. a fost anunțat în căutare, iar instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului în conformitate cu prevederile art.321 alin.(6) Cod de procedură penală;

- recurentul menționează că, nici instanța de apel nu avea temeii pentru pronunțarea sentinței de încetare a procesului penal. Reluând cercetarea judecătorească și examinând materialele cauzei penale, instanța de apel urma să se pronunțe asupra temeiniciei învinuirii aduse inculpatului pe art. 151 alin.(4) Cod penal.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat de procuror, acesta se întemeiază pe temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ori hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar sau instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

De asemenea, Colegiul penal lărgit menționează, că potrivit jurisprudenței naționale, practicii judiciare constante, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală.

Se consideră că fondul cauzei nu a fost rezolvat când în considerentele hotărârii primei instanțe nu se arată dacă există sau nu fapta imputată, dacă inculpatul este sau nu vinovat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă există circumstanțe care atenuază ori agravează răspunderea inculpatului, dacă trebuie ori nu admisă acțiunea civilă ș.a. Fondul cauzei se va considera nerezolvat ori de câte ori prima instanță nu a examinat și nu s-a pronunțat asupra chestiunilor de fond ale procesului, vizând problema vinovăției, a răspunderii penale sau civile ori a nevinovăției lui în comiterea infracțiunii imputate.

Totodată, art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că *pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.*

Instanța de recurs constată, că în speță instanțele judecătorești inferioare nu au ținut cont de prevederile legale expuse supra și practica judiciară constantă cu privire la forma și specificul întocmirii hotărârilor judecătorești.

Așadar, în primul rând, instanța de recurs ordinar ține să menționeze, că potrivit sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central din 24 decembrie 2020 procesul penal în privința lui Costiuc Serghei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal a fost încetat pe motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege care condiționează excluderea sau exclud urmărirea penală.

La 06 ianuarie 2021 procurorul a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia ca neîntemeiată și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a recunoaște inculpatul Costiuc Serghei vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal stabilind pedeapsă cu închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2021, apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat cu menținerea sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central din 24 decembrie 2020 în privința inculpatului Costiuc Serghei de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2022, a fost casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2021 cu remiterea cauzei penale spre reexaminare în aceeași instanță.

La rândul său, instanța de apel în al doilea set de proceduri admitând apelul procurorului, a casat sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 24 decembrie 2020 în privința inculpatului Costiuc Serghei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a dispus încetarea procesului penal, pe motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege care condiționează excluderea sau exclud urmărirea penală.

Referitor la aceste aspecte, instanța de recurs ordinar menționează că din conținutul deciziei contestate se deduce faptul că instanța de apel casând integral sentința primei instanțe, bazându-se eronat pe aceleași norme prevăzute de art. 332 Cod de procedură penală, a pronunțat aceeași soluție ca și prima instanță, prin care a dispus încetarea procesului penal, pe motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege care condiționează excluderea sau exclud urmărirea penală, ignorând total indicațiile instanței de recurs ordinar care a menționat că *omisiunile admise pe parcursul urmăririi penale, se înlătură din oficiu de către instanță sau la cererea părților în cadrul ședinței preliminare, iar din coroborarea prevederilor art. 293, 294, 326 alin. (2) art. 351 alin. (6) și 385 alin. (4) Cod de procedură penală, rezultă că, în cazul în care cauza a fost trimisă în judecată fără înmânarea actelor de învinuire părții apărării, atunci instanța dispune executarea acestor măsuri de către procuror și, dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări, dacă ajunge la concluzia de*

condamnare, iar dacă se pronunță o hotărâre de achitare, atunci ultimul are dreptul de a se adresa în ordine civilă.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit constată că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel, nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs, și a ignorat indicațiile instanței superioare, care a concluzionat că „...soluția adoptată de prima instanță și preluată de cea de apel este una eronată, de vreme ce din interpretarea normelor procesual-penale (art. 350 Cod de procedură penală), rezultă că încetarea procesului penal, în temeiurile prevăzute de art. 332 Cod de procedură penală, intervine până la etapa cercetării judecătorești (etapa preliminară), iar dacă aceasta a fost desfășurată, sentința se adoptă în temeiurile art. 389-391 Cod de procedură penală. În corespundere cu norma procesual-penală și practica judiciară, conținutul pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală se referă la cazurile expres prevăzute de lege și anume situațiile descrise în dispoziția art. 11 alin. (4), art. 23, art. 35, art. 56-58, alin. (4) art. 165 și art. 206, alin. (5) art. 217 și alin. (4) art. 325 Cod de procedură penală precum și în cazul în care Parlamentul refuză încuviințarea începerii urmăririi penale, astfel că, omisiunile admise pe parcursul urmăririi penale nu cad sub incidența noțiunii de „alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală...”, Așadar, în speță, aceste prescripții de drept nu au fost întocmai respectate de către instanțele ce judecă fondul cauzei, or: prima instanță nu era în drept să pronunțe o sentință de încetare pe motivul că există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală, deoarece ea desfășurat cercetarea judecătorească, fiind cercetate nemijlocit și contradictoriu probele administrate de părți (a se vedea procesele-verbale ale ședințelor de judecată întocmite de prima instanță), prevederile art. 332 Cod de procedură penală nefiind aplicabile; instanța de apel nu s-a expus asupra chestiunilor de fapt și de drept, preluând o abordare incorectă, or ea era obligată să desființeze hotărârea și să judece cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță”.

Totodată, instanța de apel casând sentința primei instanțe și încetând procesul penal nu a verificat și nu și-a argumentat soluția dacă inculpatul a cunoscut despre restituirea cauzei de către prima instanță procurorului pentru modificarea învinuirii în sensul agravării ei, totodată nu s-a dat răspuns dacă inculpatului i s-a respectat dreptul la un proces echitabil, inclusiv prin exercitarea dreptului la asistență juridică, și dacă s-a ținut cont de circumstanțele cauzei în rezultatul la ce a decedat partea vătămată Belinschii Ruslan și respectării dreptului la un proces echitabil succesului părții vătămate.

În același timp, instanța de apel urmează să țină cont de normele Codului de procedură penală care prevăd posibilitatea înaintării învinuirii în contumacie cât și examinării cauzei în lipsa persoanei învinuite în cazul când acesta se eschivează de

la urmărirea penală sau în instanța de judecată în situația în care acuzarea dovedește că învinuitul sau inculpatul a renunțat la dreptul de a compărea în fața autorităților, cu condiția că acestuia i se respectă dreptul la un proces echitabil, inclusiv prin exercitarea dreptului la asistență juridică.

În acest sens este pertinentă și practica CtEDO care în hotărârea Ponomariov versus Ucraina a evidențiat că ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În plus, CtEDO reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal și informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (hotărârea Poitrimol versus Franța).

Instanța de apel a omis să formuleze o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză. Astfel, instanța de apel din nou s-a limitat la fraze generale, fără a fi dată o analiză amplă tuturor probelor administrate în cauza dată, fără a aprecia fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare.

Prin urmare, reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, nu a motivat convingător motivele invocate în apelul declarat de procuror, repetând practic erorile efectuate de către instanța de apel la judecarea cauzei anterior în ordine de apel, adoptând soluția cu o motivare ce contravine probelor.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că modalitatea de motivare a soluției dă dovadă că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 și 417 Cod de procedură penală, instanța neexpunându-se asupra argumentelor părții acuzării, fiind lăsate fără apreciere.

Reieșind din motivele expuse, prezența în cauză a unor erori judiciare ce nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare într-o instanță egală în grad – Curtea de Apel Cahul, reieșind din faptul că în Curtea de Apel Comrat activează 7 judecători, cauza a mai fost transmisă o dată la rejudecare și nu este posibil de a forma un complet de judecători care să fie în compatibilitate pentru a examina prezenta cauză penală.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile

legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Bolgar Natalia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 iulie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Costiuc Serghei Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **23 februarie 2023**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Mardari Dumitru

Burduh Victor